

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 14 stycznia 2015 r. (data prezentaty) powód R. S. wniósł o zasądzenie od pozwanej I. S. na swoją rzecz kwoty 1.600 zł miesięcznie tytułem przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny. Powód wniósł również o udzielenie zabezpieczenia na czas trwania postępowania poprzez zobowiązanie pozwanej do łożenia na jego rzecz kwoty 1.000 zł miesięcznie. Ponadto powód wniósł o wydanie wyroku zaocznego w sytuacji niestawiennictwa pozwanej oraz o zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania według norm przepisanych (k. 1 – 3).

W odpowiedzi na pozew z dnia 18 marca 2015 r. i w piśmie procesowym z dnia 04 września 2015r. (data prezentaty) pozwana I. S. wniosła o oddalenie powództwa w całości (k. 75 – 76, 88-89).

Na rozprawie w dniu 30 listopada 2015r. powód podtrzymał swoje stanowisko. Pełnomocnik z urzędu powoda wniósł również o przyznanie pełnomocnikowi powoda kosztów pomocy prawnej, które nie zostały uiszczone w całości ani w części (k. 192).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powód R. S. oraz pozwana I. S. zawarli związek małżeński w dniu 29 lipca 1978 r. przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w R. (odpis zupełny aktu małżeństwa, k. 4). Z tego małżeństwa mają dwoje dorosłych i samodzielnych synów: P. S. ur. (...) oraz G. S. ur. (...). Jeden z synów mieszka z żoną i trojgiem swoich dzieci w Wielkiej Brytanii, zaś drugi ze swoją rodziną mieszka w Polsce. Do 12 października 2010 r., tj. dnia kiedy pozwana wyjechała do Wielkiej Brytanii, strony postępowania mieszkały w mieszkaniu w W., przy ul. (...), wchodzącym w skład ich wspólnego majątku. Pozwany wraz z powódką zajmowali dwa oddzielne pokoje. Strony postępowania dzieliły między sobą opłaty za mieszkanie. Pozwana opłacała 200 zł miesięcznie, powód 300 zł miesięcznie (k. 189). Od 12 października 2010r. strony postępowania pozostają w separacji faktycznej. Do chwili obecnej, pozwana mieszka w Wielkiej Brytanii, nie utrzymuje kontaktu z powodem, nie interesuje się nim, nie odwiedza go. Od czasu wyjazdu do Wielkiej Brytanii pozwana nie była we wspólnym mieszkaniu stron, które zajmuje powód. Zdaniem powoda, pozwana w żaden sposób nie partycypuje w kosztach utrzymania wspólnego mieszkania (k. 1 – 3, 189 - 191). Pozwana proponowała powodowi jeszcze przed wyjazdem do Anglii sprzedaż wspólnego mieszkania oraz wzajemny podział pomiędzy stronami postępowania uzyskanego w ten sposób majątku. Powód nie wyraził na to zgody (k. 76, 189). Obecnie powód korzysta z mieszkania, pokój pozwanej czasami był zamykany na klucz, obecnie jest otwarty (k. 191).

Powód R. S. ma obecnie 57 lat. Nie pracuje. Wskazuje, że nie ma żadnych możliwości podjęcia pracy. Od 1986 r. jest na rencie. Zgodnie z zeznaniami powoda otrzymuje on rentę w wysokości 797 zł miesięcznie (k. 190). Zgodnie z zeznaniem podatkowym PIT – 37 za 2013 rok, powód uzyskał dochód w wysokości 10.230,36 zł, dochód po obliczeniach w tej samej wysokości (k. 111 – 114), a zgodnie z zeznaniem podatkowym PIT – 37 za 2014 rok powód uzyskał dochód w wysokości 10.433,66 zł, dochód po obliczeniach w tej samej wysokości (k.117 - 118).

Powód ma wadę wzroku spowodowaną zanikiem nerwu wzrokowego. Miał wymieniany staw kolanowy (przebył protezoplastykę). Ma wszczepiony rozrusznik serca. Cierpi na problemy laryngologiczne, bezdech, na nadciśnienie tętnicze i otyłość olbrzymią (k. 6, 121 - 122). W związku z trudną sytuacją ekonomiczną powód korzysta z usług opiekuńczych podstawowych i z pomocy materialnej z Ośrodka Pomocy (...) D. U. (k. 119). Powód dodał, że synowie nie poczuwają się do pomocy ojcu (k. 130).

Na miesięczne koszty utrzymania według powoda składają się następujące opłaty: czynsz – 420 zł, prąd - 80 zł, internet i telewizja - 120 zł, ale od stycznia 2016r., leki – 250 z, jedzenie – 600 zł, ubrania i obuwie – 200 zł, środki czystości i niezbędne kosmetyki – 200 zł (k.189-191). Powód wskazał także, że lekarze zalecają mu rower rehabilitacyjny o wartości 1.500 zł, aparat do leczenia bezdechu (ułatwiający oddychanie) o wartości 3.500 zł, jak również szkła okularowe i inne. Wysokość miesięcznej renty nie wystarcza na zaspokajanie miesięcznych wydatków.

Dnia 07 kwietnia 2015 r. zmarł ojciec powoda (k. 56). Powód odziedziczył po ojcu udział w lokalu mieszkalnym położonym w W. przy ul. (...) o pow. 36m² w 1/2 części. Obecnie w w/w lokalu zamieszkuje matka powoda. Powód nie posiada rodzeństwa (k. 190)

Pozwana Irena S. ma 55 lat. Pojechała do Anglii aby pomóc synowi stron w opiece nad dziećmi i początkowo w Wielkiej Brytanii mieszkała z rodziną syna. Obecnie mieszka w wynajmowanym lokalu socjalnym. Od 2013r. pracowała fizycznie w zakładzie w miejscowości B. w Wielkiej Brytanii. Od września 2015r. nie posiada stałej pracy, nie ma żadnych oszczędności. Posiada słabą znajomość języka angielskiego. W skład miesięcznych wydatków pozwanej wchodzi opłaty w wysokości ok., tj.: czynsz - ok. 338 £ (84,57 £/tydzień); gaz i prąd - 67 £; woda - ok. 69 £; podatek miejski - ok. 16 £; Internet - ok. 17 £; telefon - 20 £; abonament RTV - 12 £; lekarstwa i suplementy - 20 £; wyżywienie - 300 £; koszty utrzymania samochodu - 108 £ (k. 75-75, 88-89).

Pozwana przeżyła zawał serca (k. 189). Zażywa codziennie leki i pozostaje pod opieką lekarza, ma podwyższone ciśnienie tętnicze (k. 75, 88).

Sąd zważył, co następuje:

Ustawodawca w art. 27 k.r.o. uregulował obowiązek małżonków do wzajemnego przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny. Zgodnie z treścią w/w regulacji, oboje małżonkowie obowiązani są, każdy według swych sił oraz swych możliwości zarobkowych i majątkowych, przyczyniać się do zaspokajania potrzeb rodziny, którą przez swój związek założyli. Zadośćuczynienie temu obowiązkowi może polegać także, w całości lub w części, na osobistych staraniach o wychowanie dzieci i na pracy we wspólnym gospodarstwie domowym.

Powództwo powoda R. S. zasługuje na oddalenie.

W pierwszej kolejności, w stosunku do analizy stanu faktycznego niniejszego postępowania, zgodnie z tezą wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 1998 r. (II CKN 585/07, Lex nr 33362) wskazać należy, iż separacja faktyczna małżonków może uzasadniać oddalenie powództwa o świadczenie „alimentów” z art. 27 k.r.o. Sąd Najwyższy podniósł, że z powodu separacji faktycznej więzi rodzinne pomiędzy małżonkami de facto już nie istnieją, a tym samym wygasa obowiązek przewidziany w art. 27 k.r.o.

Na podstawie materiału zgromadzonego w aktach sprawy niniejszej, nie ulega wątpliwości, że strony postępowania od ponad 5 lat nie mieszkają razem i pozostają w separacji faktycznej. Pozwana od 12.10.2010r. przebywa w Wielkiej Brytanii i z treści jej pism procesowych wynika, iż obecnie nie zamierza wracać do wspólnego miejsca zamieszkania. Według pozwanej przez okres 15 lat przed wyjazdem powódki do Anglii, kontakty stron ograniczały się jedynie do wspólnego zamieszkiwania. Pozwana już dawno proponowała powodowi sprzedaż lokalu i podział pieniędzy. Nadal jest zdecydowana na spłatę jej przez powoda poprzez przekazanie środków pieniężnych odpowiadających połowie wartości rynkowej mieszkania stron (k. 76, 89).

Powód wniesione powództwo uzasadnia swoją ciężką sytuacją materialną oraz niemożnością podjęcia pracy ze względu na stan zdrowia. Powód od przeszło 29 lat jest na rencie w wysokości obecnej ok. 797 zł miesięcznie, z której pokrywa koszty swojego utrzymania. Ponadto powód pozostaje pod opieką Ośrodka Pomocy (...) dla D. U. w W., z którego delegowani pracownicy pomagają mu zaspokajać podstawowe potrzeby życiowe. Uzyskuje też pomoc finansową poprzez dopłatę do czynszu co drugi miesiąc w wysokości 300 zł, do kosztów zakupu leków w wysokości 250 zł na okres 4-5 miesięcy, (...) przesyła też powodowi pieniądze na zakup obuwia.

W ocenie Sądu powództwo nie zasługuje na uwzględnienie. Obecna sytuacja materialna powoda nie uzasadnia nałożenia na pozwaną obowiązku alimentacyjnego na rzecz powoda. Zdaniem Sądu średni miesięczny koszt utrzymania powoda to kwota ok. 1400 zł. Należy przy tym podkreślić, iż powód korzysta z pomocy (...) i uzyskuje rentę w kwocie ok. 797 zł miesięcznie. Na uwagę zasługuje również fakt, że z chwilą śmierci ojca powoda w kwietniu 2015 r., powód wraz ze swoją matką nabyli status spadkobierców w udziałach po 1/2 masy spadkowej po zmarłym. Powód stał się współwłaścicielem lokalu mieszkalnego położonego w W. przy ul. (...). Powód również nie zaprzeczył informacjom

podawanym przez pozwaną, iż jest współwłaścicielem zabudowanej działki nr (...) położonej we wsi G. gm. P. (k. 89). W sytuacji, gdy powód jest współwłaścicielem dwóch lokali to powinien dążyć do ograniczenia kosztów utrzymania poprzez uregulowanie sytuacji mieszkaniowej. Powód preferuje mieszkać samotnie z własnej wygody. Z deklaracji powoda wynika, iż nie chce on zamieszkać ze swoją matką ze względu na to, że miałby tam mniejszy do dyspozycji pokój. Powód również nie chce sprzedać zajmowanego mieszkania, pomimo zgody pozwanej na taką czynność (k. 76, 89) i przeznaczyć uzyskanych środków na swoje utrzymanie.

Przechodząc do oceny sytuacji majątkowo – zarobkowej pozwanej, na podstawie dołączonych do akt sprawy zestawień oraz wykazów miesięcznych wydatków, nie sposób jest podzielić stanowisko powoda, iż pozwana ma możliwości zarobkowe i majątkowe, pozwalające na nałożenie na nią obowiązku alimentacyjnego tytułem przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny. Pozwana od przeszło 5 lat przebywa w Wielkiej Brytanii, obecnie nie posiada stałej pracy, ani oszczędności (k. 88). Twierdzenia powoda co do możliwości zarobkowych pozwanej są gołosłownie, nie są poparte żadnymi dowodami. Powód sam przyznaje, iż pozwana przed wyjazdem do Anglii przeszła zawał serca, a więc jej możliwości zarobkowe są znacznie ograniczone z uwagi na stan zdrowia. Według powoda pozwana posiada wykształcenie zawodowe pralnicze, a przed wyjazdem do Anglii pracowała w sklepie i zarabiała kwotę 1600 zł (k. 189). Ponadto pozwana podnosi, iż choruje na nadciśnienie tętnicze, zażywa stałe leki. Według pozwanej powodem jej wyjazdu do Anglii było znęcanie się powoda nad pozwaną i brak zgody powoda na sprzedaż wspólnego mieszkania lub zamianę na dwa mniejsze (k. 88).

Ponadto zauważyć należy, że strony postępowania mają dorosłych synów, posiadających już własne rodziny, a zatem na pozwanym oraz powódce nie spoczywa obowiązek utrzymywania wspólnych dzieci, to też swoje miesięczne dochody (wynagrodzenia za pracę, rentę) mogą przeznaczać wyłącznie na swoje potrzeby. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 maja 1999 r. (III CKN 153/99, Lex nr 50731) stwierdził, że „obowiązek przyczyniania się do zaspokajania potrzeb rodziny (art. 27 k.r.o.) ustaje w przypadku separacji faktycznej małżonków bezdzietnych bądź małżonków, których dzieci wskutek usamodzielnienia się nie pozostają z nimi we wspólnym gospodarstwie rodzinnym”.

Z uwagi na całokształt przywołanej argumentacji, powództwo zasługiwało na oddalenie, o czym Sąd orzekł w sentencji. Kwestie dotyczące pokrywania kosztów utrzymania mieszkania stron przy ul. (...) będą przedmiotem ustaleń przy sprawie o podział majątku stron.

Orzekając o kosztach w wyroku Sąd zastosował przepis art. 102 kpc uznając, iż zachodzi wypadek szczególnie uzasadniony i w punkcie 2 wyroku odstąpił od obciążania powoda kosztami postępowania.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu Sąd orzekł na podstawie § 2 ust. 1 i 3, § 6 pkt 5, § 19 pkt 1) oraz § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. /Dz. U. 2013 poz. 461 tekst jednolity/ w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.